

Lathund för kommuner och landsting inför den nya vårdformen

Öppen psykiatrisk tvångsvård och Öppen rättspsykiatrisk tvångsvård

Samverkan mellan kommuner och landsting är en förutsättning för att människor som till exempel har en psykisk sjukdom, ett psykiskt funktionshinder eller har ett missbruk ska få ett så bra liv som möjligt. Sveriges Kommuner och Landsting anser att genom goda vård- och stödinsatser i ett tidigt skede kan i många fall återinsjuknande och återfall förebyggas samt tvångsåtgärder undvikas.

Kommuner och landsting har ansvar att skapa förutsättningar för:

- *ett bra och anpassat boende samt stöd i vardagen*
- *en meningsfull sysselsättning*
- *sociala kontakter och delaktighet i samhället*
- *en god och säker missbruks- och psykiatrisk behandling samt rehabilitering*

Den 1:a september börjar den nya lagstiftningen *Öppen psykiatrisk tvångsvård* och *Öppen rättspsykiatrisk tvångsvård* att gälla. Den nya vårdformen ska vara ett mellansteg för patienter som ännu inte kan skrivas ut från tvångsvård men som inte behöver vara på sjukhus. Chefsöverläkaren ansöker om vården och en förvaltningsdomstol fattar beslut. Till ansökan ska fogas en så kallad samordnad vårdplan, en förutsättning för att den nya vårdformen ska kunna beviljas av domstol. Den ska undertecknas av landstinget och i förekommande fall, av de enheter inom kommunen som ska svara för insatser.

Läs mer om lagstiftningen på riksdagens webbplats <http://www.riksdagen.se/webbnav/?nid=3120&doktyp=betankande&bet=2007/08:SoU15>

På följande sidor finns tips på vad som kan göras för att underlätta samverkan mellan kommuner och landsting.

Lathund för kommunerna:

Ta kontakt med landstingets rättspsykiatriska vård och allmänpsykiatriska vård för att diskutera vilka patienter som kan bli aktuella och vilka behov de har.

Inventera era möjligheter att erbjuda individuellt anpassade insatser för personer som är, varit eller riskerar att bli i behov av psykiatrisk tvångsvård. Det kan gälla:

- bostad
- boenden och stöd i vardagen
- missbruksvård
- studier, arbete eller annan meningsfull sysselsättning
- case manager
- fritid
- kontaktperson
- övrigt som kan vara nödvändigt för att minimera behovet av tvångsvård och ge personen en god livskvalitet

Skapa:

- kvalificerade bedömningsfunktioner för vad som krävs för att möta behoven hos en person som varit vårdad enligt tvångslagstiftning eller som ska vårdas enligt öppen tvångslag

Kartlägg:

- vilka rutiner som behövs för att kunna få fungerande gemensamma rutiner med landstinget
- hur ni idag hanterar utskrivningsklara, gemensamma planeringar
- hur informationsöverföring sker
- vilka utbildningsbehov ni har

Lathund för landstingen:

Ta kontakt med kommunernas verksamheter som kan bli aktuella att samarbeta med om nya vårdformen. Informera kommunen om vilka behov de patienter har som kan bli aktuella för den nya vårdformen både i rättspsykiatri och i allmänpsykiatri.

Inventera:

- ert behandlingsutbud i slutenvård och öppenvård för att se till att ni kan erbjuda en differentierad vård utifrån patientens behov i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård
- hur ni idag lever upp till kravet om en aktuell vårdplan för alla patienter som vårdas enligt LPT och LRV

Skapa:

- rutiner för hur ansvaret för de olika insatserna kring den öppna psykiatriska tvångsvården ska hanteras och fördelas
- bra samarbete mellan alla berörda aktörer inom landstinget
- rutiner för hur chefsöverläkarens (chöl) ansvar ska hanteras i praktiken för att kunna skapa en gemensam vårdplan, hur chöl kan följa upp vårdplanen och kontinuerligt bedöma behovet av fortsatt tvångsvård, hur chöl ansöker om öppen eller slutenvård, hur villkoren ska hanteras samt hur chöl ska kunna hålla sig informerad om hur den öppna tvångsvården fungerar

Kartlägg:

- vilka rutiner ni behöver för att kunna få fungerande gemensamma rutiner med kommunen
- hur ni idag hanterar utskrivningsklara, gemensamma planeringar
- vilka utbildningsbehov ni har

Gemensam lathund för kommuner och landsting

Skapa:

- rutiner för initiering av gemensam vårdplanering i ett tidigt skede av tvångsvården för att få en bra planering
- gemensamma verktyg och samsyn kring behovsbedömning och vilken information som behövs
- gemensam mall för vad som ska ingå i vårdplan
- rutiner för samarbete i samband med permissioner och förberedelse för utskrivning eller övergång till öppen tvångsvård
- rutiner för uppföljning av vårdplan
- rutiner för överföring av information och handlingsplan för kritiska situationer
- rutiner för hur avvikande händelser och risk händelser ska följas upp för att öka kunskap och säkerhet
- överenskommelser mellan kommun och landsting om ansvarsgränser på politisk, tjänstemanna- och verksamhetsnivå

Starta omedelbart med:

- gemensamma utbildningar så att all personal vet vad som gäller kring alla former av tvångsvård och tvångsåtgärder
- gemensam inventering av vilken typ av patienter som kan bli aktuella för öppen psykiatrisk tvångsvård i ert område

Läs mer på www.skl.se/psykiskhalsa

Sveriges
Kommuner
och Landsting

118 82 Stockholm, Besök Hornsgatan 20
Tfn 08-452 70 00, Fax 08-452 70 50
www.skl.se